

**„ДУНАВ“
ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД, БЕОГРАД**

**ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА
И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЗА 2023. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Биланс стања – извештај о нето имовини

Биланс успеха

Извештај о променама на нето имовини

Извештај о токовима готовине

Напомене уз редовни годишњи финансијски извештај

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

**Члановима „ДУНАВ“ Добровољног пензијског фонда
и акционарима ДУНАВ друштва за управљање добровољним пензијским фондом а.д.,
Београд**

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Добровољног пензијског фонда „ДУНАВ“ (у даљем тексту: Фонд), који обухватају биланс стања – извештај о нето имовини на дан 31. децембра 2023. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на нето имовини, извештај о токовима готовине за годину завршену на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика садржаним у Напоменама уз редовне годишње финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извештаји објективно и истинито, по свим материјално значајним аспектима, приказују финансијску позицију Фонда на дан 31. децембра 2023. године, резултате њеног пословања и токове готовине за годину завршену на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије, Одлуком о обављању екстерне ревизије и садржини извештаја екстерног ревизора о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за управљање добровољним пензијским фондом и финансијским извештаја добровољног пензијског фонда и стандардима ревизије применљивим у Републици Србији. Наше одговорности су детаљније описане у пасусу *Одговорност ревизора* у наставку овог извештаја. Независни у односу на Фонд у складу са етичким захтевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прикупили довољни и адекватни да обезбеде основу за изражавање нашег мишљења.

Остала питања

Финансијски извештаји Фонда за 2022. годину су били предмет ревизије од стране другог ревизора, који је у свом Извештају од 27. марта 2023. године изразио мишљење без резерве на предметне финансијске извештаје.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и истинито приказивање ових финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Фонда да настави пословање у складу са начелом сталности, као и за обелодањивања, уколико је примењиво, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство планира да ликвидира Фонд или да обустави пословање, или у случају непостојања друге реалне могућности осим наведене.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Фонда.

ТЦ Стари Меркатор | Палмира Тољатија 5/III | 11070 Нови Београд | Република Србија | Тел/Фах: +381 11 30 18 445
www.pkf.rs | МБ 08752524 | ПИБ 102397694 | т.р. 105-0000002884525-18 АИК Банка | шифра делатности 6920

ПКФ д.о.о. је чланица PKF International Limited фамилије правно независних фирми и не прихвата било какву одговорност и обавезе проистекле деловањем или неделовањем појединачних чланица или коресподентских фирми.

PKF d.o.o. is a member firm of the PKF International Limited family of legally independent firms and does not accept any responsibility or liability for the actions or inactions of any individual member or correspondent firm or firms.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (НАСТАВАК)

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наша је одговорност да се, на основу извршене ревизије, у разумној мери уверимо да финансијски извештаји у целини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, као и за припрему ревизорског извештаја који ће садржати наше мишљење.

Уверавање у разумној мери представља висок ниво уверавања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са Међународним стандардима ревизије увек открити материјално значајне погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као саставни део ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке који одговарају идентификованим ризицима, и прибавимо довољно адекватних ревизијских доказа који дају основу за наше мишљење. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи и удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумевање о оним интерним контролама које су релевантне за ревизију у циљу осмишљавања ревизијских процедура који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола Фонда.
- Вршимо оцену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјално значајна неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу имати за последицу да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извештаја, укључујући и обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке у интерним контролама које смо идентификовали током ревизије.

Београд, 15. март 2024. године

Слободан Шкуртић
Овлашћени ревизор

за „ПКФ“ д.о.о., Београд
Палмира Тољатија 5/III
11070 Нови Београд

ТЦ Стари Меркатор | Палмира Тољатија 5/III | 11070 Нови Београд | Република Србија | Тел/Факс: +381 11 30 18 445
www.pkf.rs | МБ 08752524 | ПИБ 102397694 | т.р. 105-0000002884525-18 АИК Банка | шифра делатности 6920

ПКФ д.о.о. је чланица PKF International Limited фамилије правно независних фирми и не прихвата било какву одговорност и обавезе проистекле деловањем или неделовањем појединачних чланица или коресподентских фирми.

PKF d.o.o. is a member firm of the PKF International Limited family of legally independent firms and does not accept any responsibility or liability for the actions or inactions of any individual member or correspondent firm or firms.

Попуњава друштво за управљање

1	7	4	1	1	2	3	3			6	6	3	0			1	0	0	0	5	7	0	7	4
Матични број								Шифра делатности				ПИБ												
Назив фонда: Дунав добровољни пензијски фонд																								
Регистарски број фонда: 1000556																								
Назив друштва за управљање: Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д.																								

БИЛАНС СТАЊА – ИЗВЕШТАЈ О НЕТО ИМОВИНИ
на дан 31.12.2023.

(износи у хиљадама динара)

Класа рачуна, група рачуна, рачун	Позиција	АОП	Напомена	Текућа година	Претходна година	
					Крај периода	Почетак периода
1	2	3	4	5	6	7
	ИМОВИНА					
10	Готовина	0001	11	5.305.767	556.706	666.155
11	Потраживања од друштва за управљање	0002		28	52	11
12	Друга потраживања	0003	12	213.119	2.954	2.746
200,203, део 205, 210,211	Хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака	0004	13	12.870.298	15.580.986	13.761.001
204, део 205,212	Дужничке хартије од вредности привредних друштава	0005				
202, 213	Депозитне потврде	0006				
206,215	Отворени инвестициони фондови	0007	14	155.329	2	1
207, 214	Акције	0008	15	3.832.365	3.364.378	4.495.881
201	Депозити код банака	0009	16		250.000	550.000
208	Непокретности	0010				
209, 219	Друга улагања фонда	0011				
	УКУПНА ИМОВИНА (од 0001 до 0011)	0012		22.376.906	19.755.078	19.475.795
	ОБАВЕЗЕ					
30	Обавезе према друштву за управљање фондом	0401	17а	27.556	24.471	23.768
31	Друге обавезе из пословања	0402	17б	12	1.471	7
4	Обавезе по основу чланства	0403				
	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0403)	0404		27.568	25.942	23.775
	НЕТО ИМОВИНА					
800	Нето уплате	0405		10.896.595	10.353.381	10.253.743
801	Добитак текуће године	0406		2.076.988	177.478	573.507
802	Добитак ранијих година	0407		9.473.440	9.295.962	8.722.455
803	Губитак текуће године	0408				
804	Губитак ранијих година	0409		97.685	97.685	97.685
	СВЕГА НЕТО ИМОВИНА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПЕНЗИЈЕ (0405+0406+0407-0408-0409)	0410		22.349.338	19.729.136	19.452.020

У Београду,
дана 26.01.2024. године

Законски заступник друштва за управљање

Попуњава друштво за управљање																								
1	7	4	1	1	2	3	3			6	5	3	0			1	0	0	0	5	7	0	7	4
Матични број								Шифра делатности				ПИБ												
Назив фонда: ДУНАВ ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД																								
Регистарски број фонда: 1000556																								
Назив друштва за управљање: ДУНАВ ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ДОБРОВОЉНИМ ПЕНЗИЈСКИМ ФОНДОМ А.Д.																								

БИЛАНС УСПЕХА
за период који се завршава 31.12.2023.

(износи у хиљадама динара)

Рачун	Позиција	АОП	Напомена	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
602-502	Нето добици од продаје хартија од вредности и иј отворених инвестиционих	1001	5	3.920	14.126
502-602	Нето губици од продаје хартија од вредности и иј отворених инвестиционих фондова	1002			
603-503	Нето добици од усклађивања вредности хартија од вредности и иј отворених инвестиционих фондова	1003	6	1.105.792	
503-603	Нето губици од усклађивања вредности хартија од вредности и иј отворених инвестиционих фондова	1004	6		402.334
604-504	Нето позитивне курсне разлике	1005			
504-604	Нето негативне курсне разлике	1006		1.081	1.010
605-505	Нето добици од продаје непокретности	1007			
505-605	Нето губици од продаје непокретности	1008			
606-506	Нето добици од усклађивања вредности непокретности	1009			
506-606	Нето губици од усклађивања вредности непокретности	1010			
600	Приходи од камата	1011	7	873.259	709.989
601	Приходи од дивиденди	1012	8	360.977	101.497
607	Приходи од закупа	1013			
609	Други приходи	1014	.	3	2
500	Трошкови накнада друштву за управљање	1015	9	264.393	242.733
507	Трошкови у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности	1016	10	1.489	2.059
508	Трошкови текућег одржавања непокретности	1017			
509	Други расходи	1018			
	Добитак(1001-1002+1003-1004+1005-1006+1007-1008+1009-1010+1011+1012+1013+1014-1015-1016-1017-1018)	1019		2.076.988	177.478
	Губитак (1002-1001-1003+1004-1005+1006-1007+1008-1009+1010-1011-1012-1013-1014+1015+1016+1017+1018)	1020			

У Београду,
дана 26.01.2024. године

Законски заступник друштва за управљање

Попуњава друштво за управљање																					
1	7	4	1	1	2	3	3		6	5	3	0	1	0	0	0	5	7	0	7	4
Матични број								Шифра делатности				ПИБ									
Назив фонда: ДУНАВ ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД																					
Регистарски број фонда: 1000556																					
Назив друштва за управљање: ДУНАВ ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ДОБРОВОЉНИМ ПЕНЗИЈСКИМ ФОНДОМ А.Д.																					

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА НЕТО ИМОВИНИ
за период који се завршава 31.12.2023.

(износи у хиљадама динара)

Класа рачуна, рачун	Позиција	АОП	Напомена	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
8	Нето имовина на дан 1. јануара	4001		19.729.136	19.452.020
801	Добитак текуће године	4002		2.076.988	177.478
803	Губитак текуће године	4003			
410	Уплате чланова	4004		493.017	421.601
411	Уплате послодаваца	4005		1.096.324	1.005.636
412	Уплате других фондова по основу промене чланства	4006		76.180	70.753
413	Нераспоређене уплате	4007			
400	Програмиране исплате	4008		196.549	182.763
401	Исплате друштвима за осигурање	4009			
402	Једнократне исплате	4010		857.832	1.064.494
403	Исплате другим фондовима по основу промене чланства	4011		7.519	81.696
409	Исплате по другим основама	4012		60.407	69.399
	Нето повећање нето имовине (4002-4003+4004+4005+4006+4007-4008-4009-4010-4011-4012)	4013		2.620.202	277.116
	Нето смањење нето имовине (4003-4002-4004-4005-4006-4007+4008+4009+4010+4011+4012)	4014			
	Нето имовина на дан 31. децембра (4001+4013-4014)	4015		22.349.338	19.729.136

У Београду,
дана 26.01.2024. године

Законски заступник друштва за управљање

Попуњава Друштво за управљање																				
1	7	4	1	1	2	3	3	5	6	3	0	1	0	0	0	5	7	0	7	4
Матични број							Шифра делатности					ПИБ								
Назив фонда Дунав добровољни пензијски фонд																				
Регистарски број фонда: 1000556																				
Назив друштва за управљање: Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д.																				

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период који се завршава 31.12.2023. године

(Износ у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3008)	3001	12.880.047	3.833.966
1. Приливи по основу продаје хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова	3002	11.406.243	2.358.204
2. Приливи по основу продаје непокретности	3003	0	0
3. Приливи по основу камата	3004	69.618	25.955
4. Приливи по основу дивиденди	3005	360.977	101.497
5. Приливи од закупа непокретности	3006	0	0
6. Нето приливи по основу депозита	3007	250.000	900.000
7. Остали приливи	3008	793.209	448.310
II. Одливи готовине из пословних активности (од 3010 до 3016)	3009	8.706.962	4.072.869
1. Одливи по основу куповине хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова	3010	8.408.816	3.196.819
2. Одливи по основу трошкова куповине, продаје и преноса хартија од вредности	3011	3.105	3.195
3. Одливи по основу куповине непокретности	3012	0	0
4. Одливи по основу текућег одржавања непокретности	3013	0	0
5. Нето одливи по основу депозита	3014	0	600.000
6. Одливи по основу накнада друштву за управљање	3015	295.042	272.856
7. Остали одливи	3016	0	0
III. Нето прилив готовине из пословних активности (3001-3009)	3017	4.173.085	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (3009-3001)	3018		238.903
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 3020 до 3023)	3019	1.702.781	1.530.086
1. Приливи по основу уплата чланова	3020	503.991	431.613
2. Приливи по основу уплата послодаваца	3021	1.119.102	1.026.463
3. Приливи из других фондова по основу промене чланства	3022	78.180	70.753
4. Остали приливи	3023	3.509	1.257
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 3025 до 3029)	3024	1.125.831	1.399.622
1. Одливи по основу програмираних исплата члановима	3025	196.549	182.763
2. Одливи по основу исплата друштвима за осигурање	3026	0	0
3. Одливи по основу једнократних исплата члановима	3027	917.538	1.133.400
4. Одливи по основу исплата другим фондовима по основу промене чланства	3028	7.519	81.696
5. Остали одливи	3029	4.227	1.762
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (3019 - 3024)	3030	576.951	130.464
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (3024 - 3019)	3031		
V. СВЕГА НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3017 + 3030)	3032	4.750.035	130.464
VI. СВЕГА НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3018 + 3031)	3033		238.903
D. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3032 - 3033)	3034	4.750.035	
Ђ. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3033 - 3032)	3035		108.439
E. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ (Напомена: _____)	3036	556.706	666.155
Ж. Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	3037	63	720
З. Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	3038	1.037	1.730
И. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА (Напомена: _____)	3039	5.305.767	556.706
(3034-3035+3036+3037-3038)			

У Београду
 дана 30.01.2024. године

Закључак задужењих друштва за управљање

**“ДУНАВ” ДОБРОВОЉНИ
ПЕНЗИЈСКИ ФОНД, БЕОГРАД**

**Напомене уз финансијске извештаје
31. децембар 2023. године**

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

На основу решења гувернера Народне банке Србије бр. 4496 од 8. марта 2007. године и решења бр. 4495, такође од 8. марта 2007. године, “Дунав” друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, Кнез Михаилова бр. 10/V (у даљем тексту: “Друштво”) добило је дозволу за рад, као и дозволу за организовање добровољног пензијског фонда “Дунав” (у даљем тексту: “Фонд”) са регистарским бројем 1000556.

Агенција за привредне регистре својим решењем бр. БД 13170/2007 од 14. марта 2007. године извршила је пререгистрацију Друштва за пензијско осигурање “Дунав” а.д.о. Београд у “Дунав” Друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд.

Послове у вези са организовањем и управљањем Фондом врши Друштво, сходно одредбама Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима.

Фонд је основан и ради по Закону о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима (“Службени гласник РС”, бр. 85/2005 и 31/2011) и одлукама из области послова надзора Друштва за управљање добровољним пензијским фондовима.

У смислу одредби Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима (у даљем тексту: “Закон”) фонд је институција колективног инвестирања у оквиру које се прикупља и улаже пензијски допринос у различите врсте имовине са циљем остварења прихода и смањења ризика улагања. Фонд се организује ради прикупљања новчаних средстава уплатом пензијског доприноса од стране обвезника уплате и улагања тих средстава са циљем повећања вредности имовине Фонда уз уважавање пензионих планова и политика утарђених Проспектом и Статутом Фонда.

Фонд јесте фонд посебне врсте, односно засебна имовина, без својства правног лица и није обвезник пореза на добит нити пореза на додату вредност.

Кастоди банка (банка старалац) – Кастоди банка Фонда је ОТП банка Србија а.д. Београд (у даљем тексту: Банка), број рачуна је 325-9500500004471-72. Кастоди банка обавља кастоди услуге према Закону. Кастоди банка је дужна да изврши налоге Фонда, осим ако они нису у супротности са Законом и Проспектом фонда.

Кастоди банка, по налогу Друштва, обавља следеће кастоди услуге:

- 1) у Централном регистру хартија од вредности отвара и води рачуне хартија од вредности који чине имовину добровољног пензијског фонда у своје име, а за рачун чланова добровољног пензијског фонда (збирни кастоди рачун);
- 2) у посебном регистру Банке отвара и води рачуне хартија од вредности који чине имовину Фонда;
- 3) отвара новчани рачун Фонда, на који ће се прикупљати пензијски доприноси;
- 4) отвара и води динарске, односно девизне рачуне, чија средства чине имовину Фонда у посебном регистру Банке;
- 5) врши пренос новчаних средстава која чине имовину Фонда у новчане депозите;
- 6) врши исплате акумулираних средстава за сваког члана Фонда;
- 7) извршава налоге Друштва за куповину и продају имовине, уколико они нису у супротности са Законом и Проспектом Фонда;
- 8) контролише, потврђује и свакодневно извештава Народну банку Србије о нето вредности имовине Фонда и вредности инвестиционе јединице, обрачунатих од стране Друштва;
- 9) контролише принос Фонда, обрачунат од стране Друштва; и
- 10) обавештава Народну банку Србије о уоченим неправилностима у пословању Друштва, одмах након што уочи такве неправилности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Начин и избор прикупљања средстава

Пензијске доприносе за рачун члана Фонда може да уплаћује домаће и страно правно и физичко лице, које може бити послодавац, члан Фонда или треће лице. Уплатилац доприноса одређује висину пензијског доприноса, као и динамику уплата. Висина пензијског доприноса може да се мења, али не испод минималног износа од 1.000 динара.

Пензијски допринос може се уплаћивати искључиво безготовински и то: путем налога за уплату, обуставом од зараде, трајним налогом, односно путем налога за пренос.

Уплаћени пензијски доприноси, као и средства која су пренета из другог фонда, додају се на стање на индивидуалном рачуну члана Фонда, а број инвестиционих јединица по тој трансакцији израчунава се као децимални број (са пет децимала) добијен дељењем износа трансакције са вредношћу инвестиционе јединице која је обрачуната на дан када су уплаћени доприноси приспели на рачун Фонда.

Чланови Фонда

На дан 31. децембра 2023. године Фонд има укупно 93.539 индивидуална члана (31. децембар 2022. године: 91.582 члана), односно 113.823 чланова по уговору (31. децембар 2022. године: 109.912 чланова). Члан Фонда може бити домаће и страног физичко лице. Исто лице може бити члан једног или више добровољних пензијских фондова, које организује и којим управља Друштво и друга друштва. Члан Фонда се постаје закључењем уговора о чланству непосредно или закључењем уговора посредно преко организатора пензијског плана, у складу са Законом. Уговор о чланству се закључује посебно за сваки добровољни пензијски фонд, коме члан приступа и њиме се утврђује обвезник уплате пензијских доприноса, начин обавештавања чланова фонда и друга питања у складу са Законом.

<u>Структура чланова</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Индивидуални уговори	58.918	57.758
Чланови по уговору о пензијском плану	54.905	52.154
Укупно	113.823	109.912

Од укупног броја индивидуалних уговора 23.494 су физичка лица која сама уплаћују допринос (2022. година: 22.091), а 35.424 су лица за које уплату врши обвезник уплате (2022. година: 35.667).

Члан Фонда или обвезник уплате дужан је да, у складу са уговором о чланству, уплати пензијски допринос у Фонд на новчани рачун Фонда, који се води код кастоди банке, са којом Друштво има закључен Уговор о обављању кастоди услуга. Уплаћени доприноси се конвертују у инвестиционе јединице. Уколико обвезник уплате, односно члан Фонда, престане да уплаћује допринос, тај члан Фонда и даље задржава својство члана Фонда. Евиденцију о уплатама пензијског доприноса и програмираним исплатама, као и податке који се односе на име и презиме члана Фонда и број инвестиционих јединица у својини члана Фонда, Друштво води на индивидуалним рачунима чланова Фонда.

Члан Фонда има следећа права:

- 1) право на избор висине пензијског доприноса и динамике уплата,
- 2) право повлачења и располагања акумулираним средствима,
- 3) власничко право,
- 4) права у случају престанка уплата пензијских доприноса,
- 5) право на промену фонда,
- 6) право на заштиту средстава на индивидуалном рачуну,
- 7) право на информисаност,
- 8) право на приговор,
- 9) право на сразмерни део приноса од улагања, и
- 10) право на сразмерни део имовине у случају распуштања Фонда.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Порески третман Фонда

Добровољни пензијски фонд није правно лице, па самим тим није обвезник пореза на добит нити пореза на додату вредност. Законом о порезу на доходак грађана изузете су од обавезе пореза на капиталне добитке инвестиционе јединице добровољних пензијских фондова.

Уплате пензијских доприноса од стране послодавца до износа од 7.529 динара по запосленом ослобођене су плаћања пореза на доходак грађана, као и доприноса за обавезно социјално осигурање. Уплате пензијских доприноса до 7.529 динара које се обустављају и плаћају из зараде запосленог путем административне забране ослобођене су плаћања пореза на доходак грађана.

Инвестициона политика

Инвестиционом политиком обезбеђено је спровођење начела улагања имовине Фонда. Дунав добровољни пензијски фонд је балансиран фонд отвореног типа, који је претежно оријентисан на улагање у дужничке хартије од вредности. Инвестициони профил Фонда представља комбинацију стабилног приноса и капиталног раста, уз преузимање умереног нивоа ризика и очување сигурности акумулираних средстава.

Алокација портфолија и ребаланс

Стратешка инвестициона алокација подразумева да просечан однос између инвестиционих инструмената који носе одговарајући каматни принос и акција у структури портфолија буде 80% према 20%.

У циљу очувања имовине фонда и остваривања оптималног приноса, тактичком алокацијом је могуће повећање удела портфолија акција до максималног износа од 30% укупне имовине фонда, односно повећање портфолија хартија од вредности које носе одговарајући каматни принос до максималног износа од 100% укупне имовине фонда.

У наредној табели су приказани дугорочни инвестициони таргети и стратешки распони за поједине инструменте, процентуално у односу на укупну имовину фонда:

Р.б.	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	ТАРГЕТ	MIN	MAX
1	Дужничке хартије од вредности које издају Народна банка Србије, Република Србија, стране државе и међународне финансијске институције, као и дужничке хартије од вредности које издају правна лица уз гаранцију Републике Србије	65%	40%	90%
2	Новчани депозити у банкама са седиштем у Републици Србији	1%	0%	15%
3	Инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова којима управљају друштва за управљање инвестиционим фондовима са седиштем у Републици Србији	3%	0%	5%
4	Дужничке хартије од вредности правних лица са седиштем у Републици Србији, и у државама чланицама Европске уније, односно Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД)	4%	0%	12%
5	Непокретности на територији Републике Србије	2%	0%	5%
6	Акције правних лица са седиштем у Републици Србији страних правних лица које су листиране и којима се тргује на берзанским тржиштима држава чланица ЕУ, односно ОЕЦД	20%	0%	30%
7	Трансакциони рачуни у кастоди банци	5%	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Дугорочни инвестициони циљ је да структура портфолија фонда буде у складу са постављеним таргетима улагања. Друштво ће континуирано пратити одступање тренутне структуре улагања у односу на дугорочне инвестиционе таргете и периодично, на кварталном нивоу вршити ребалансирање портфолија.

Ребалансирање портфолија подразумева усклађивање портфолија са таргетима стратешке односно тактичке алокације. Тактичка алокација портфолија се дефинише на почетку сваког тромесечја кроз Инвестициони програм. У случају прекорачења лимита стратешких распона Друштво ће у најкраћем року приступити ребалансирању портфолија.

Услови за повлачење средстава из Фонда

Право члана Фонда на повлачење и располагање акумулираним средствима стиче се са навршених 58 година живота. Чланови који су то постали пре 17. маја 2011. године право на повлачење и располагање средствима стичу са навршене 53 године живота.

Право на повлачење и располагање акумулираним средствима може се остварити и пре навршених 53 године живота, у случају трајне неспособности за рад према налазу органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, у складу са Законом и општим актима Друштва.

У случају смрти члана Фонда, средства са његовог рачуна преносе се на лице које је он претходно одредио, а уколико то није учинио или лице није познато, примењује се Закон који регулише наслеђивање.

Члан Фонда има право да средства акумулирана на индивидуалном рачуну делимично, односно у потпуности пренесе из једног пензијског фонда у други фонд, односно фондове.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту “Закон”, објављен у “Службеном гласнику РС”, бр. 73/2019 и 44/2021 - др. закон), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима Друштво је, као велико правно лице, у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), који у смислу Закона о рачуноводству, подразумевају следеће: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”) и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда (“IFRIC”), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрене од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија (“Министарство”).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (Наставак)

Превод МСФИ који утврђује и објављује Министарство чине основни текстови МРС, односно МСФИ, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем су издати и који не укључује основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски и објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни део стандарда, односно тумачења.

Решењем Министарства финансија и привреде број 401-00-4351/2020-16 од 10. септембра 2020. године утврђен је превод Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ), које чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови Међународних рачуноводствених стандарда (МРС), основни текстови МСФИ издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем су издати, односно усвојени и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни део стандарда, односно тумачења. Преведени МСФИ утврђени наведеним решењем почели су да се примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године, док су се исти могли применити на добровољној основи и приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. децембра 2020. године (уз обелодањивање одговарајућих информација у Напоменама уз финансијске извештаје). Друштво се није одлучило за добровољну примену наведеног превода МСФИ у финансијским извештајима за 2020. годину.

Осим наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији дефинише одређене рачуноводствене поступке, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Фонд је приложене финансијске извештаје саставио у складу са захтевима Одлуке о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за добровољне пензијске фондове (“Службени гласник РС”, бр. 93/2020) и формату прописаном Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за добровољне пензијске фондове (“Службени гласник РС”, бр. 93/2020), која одступа од формата дефинисаног у МРС 1 (ревидиран) – “Приказивање финансијских извештаја” и МРС 7 – “Извештај о токовима готовине”.
- Одређеним подзаконском актима који су на снази у текућем периоду захтева се признавање, вредновање и класификација средстава, обавеза и капитала, као и прихода и расхода која одступа од захтева преведених и усвојених МСФИ и МРС.

С обзиром на све напред наведено и на то да поједина законска регулатива прописује рачуноводствене поступке који у појединим случајевима одступају од захтева МСФИ као и то да је Законом о рачуноводством динар утврђен као званична валута извештавања, рачуноводствени прописи Републике Србије могу одступати од захтева МСФИ што може имати утицај на приложене финансијске извештаје. Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ на начин како је то дефинисано одредбама МРС 1 “Презентација финансијских извештаја”

Приликом састављања ових финансијских извештаја, Фонд није применио МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (Наставак)

Финансијски извештаји су припремљени у складу са начелом сталности пословања које подразумева да ће Друштво наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

Фонд је у састављању ових финансијских извештаја примењивао рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

Рачуноводствене политике и процене коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне са рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању годишњих финансијских извештаја Фонда за 2022. годину.

У складу са Законом о рачуноводству, финансијски извештаји Фонда су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Ови финансијски извештаји одобрени су од стране Извршног директора Друштва за управљање Фондом дана 25. јануара 2024. године, док ће накнадно бити усвојени заједно са извештајем независног ревизора од стране Надзорног одбора и Скупштине Друштва за управљање.

2.2. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају финансијски извештаји на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2022. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Пословне промене у иностраној валути

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу Народне банке Србије, који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунате су у динаре према средњем курсу Народне банке Србије који је важио на тај дан.

Немонетарне позиције прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути и приликом пословних трансакција у иностраној валути, исказане су у билансу успеха Фонда као приходи, односно расходи периода у оквиру позиције позитивне, односно негативне курсне разлике.

Званични курсеви значајнијих страних валута су:

У РСД	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
ЕУР	117,1737	117,3224
УСД	105,8671	110,1515

3.2. Приходи и расходи Фонда

Приходе Фонда чине добици од продаје хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова, добици од усклађивања вредности хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова, позитивне курсне разлике, приходи од камата, дивиденди, и други приходи.

Расходе Фонда чине губици од продаје хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова, губици од усклађивања вредности хартија од вредности и инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова, негативне курсне разлике, трошкови накнада Друштву за управљање Фондом, расходи у вези са куповином, продајом и преносом хартија од вредности, и други расходи.

(а) Добици и губици од продаје хартија од вредности

Добици и губици од продаје хартија од вредности представљају реализоване добитке или губитке који настају при продаји хартија од вредности и признају се као приходи или расходи периода у којем настају.

Добитак настаје у случају када се при продаји хартија од вредности, оствари већа цена од књиговодствене вредности хартија којима се тргује и једнака је позитивној разлици између продајне и књиговодствене цене. Губитак настаје у случају када се при продаји хартија од вредности, оствари мања цена од књиговодствене вредности хартија којима се тргује и једнак је негативној разлици између продајне и књиговодствене цене.

(б) Добици/губици од усклађивања вредности хартија од вредности

Улагања у хартије од вредности којима се тргује представљају финансијска средства и вреднују се по тржишној (фер) вредности. Ова средства се књиже по набавној вредности, а свакодневно се врши усклађивање по тржишној (фер) вредности. Одступања која се том приликом јаве у односу на књиговодствену вредност, исказују се као добици/губици од усклађивања вредности хартија од вредности.

Добици се јављају као последица усклађивања ниже књиговодствене вредности хартија од вредности са вишом тржишном (фер) вредношћу тих хартија, а губици као последица усклађивања више књиговодствене вредности хартија од вредности са нижом тржишном (фер) вредношћу тих хартија.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Приходи и расходи Фонда (Наставак)

(в) Приходи од камата и дивиденди

Приходи од камата представљају приходе које Фонд оствари по основу улагања у дужничке хартије од вредности, пласирања средстава у депозите и средства по виђењу на текућим рачунима код кастоди банке (Напомена 7).

Приходи од камата се исказују у тренутку обрачуна у складу са начелом узрочности прихода и расхода. Обрачун и евидентирање прихода од камате, односно потраживања Фонда по основу камата, врши се на дневном нивоу.

Приходи од дивиденди се признају у билансу успеха периода када се утврди право Фонда да прими дивиденду.

(г) Трошкови накнада Друштву

Друштву за управљање Фондом се плаћа накнада за управљање добровољним пензијским Фондом. Ова накнада представља накнаду за услуге Друштва за управљање Фондом и обрачунава се на вредност нето имовине Фонда у проценту од 1,25% годишње. Накнада се обрачунава свакодневно, а наплаћује месечно (Напомена 9).

3.3. Хартије од вредности

Хартије од вредности представљају преносиве електронске документе којима се тргује на финансијском тржишту, из којих за законите имаоце произлазе права и обавезе. Упис хартија од вредности врши се у брокерско-дилерском друштву или банци - која је члан Централног регистра, на основу писменог уговора.

Хартије од вредности се укључују на тржиште ако су издате јавном понудом, односно ако је издавалац добио од Комисије решење о укључењу тих хартија на тржиште.

Поштена вредност хартија од вредности које чине имовину Фонда почетно се обрачунава на дан трговања по цени куповине, која не укључује трошкове трговине, продаје и преноса тих хартија.

За дужничке хартије од вредности које издају Република Србија, Народна банка Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у Републици, као и хартије од вредности које издају и друга правна лица са седиштем у Републици, поштеном вредношћу тих хартија сматра се њихова просечна дневна цена на организованом тржишту пондерисана обимом трговине. Ако се овим хартијама од вредности није трговало на дан вредновања, поштеном вредношћу тих хартија сматра се њихова поштена вредност од претходног дана.

Уколико се поштена вредност хартија од вредности не може утврдити по наведеном начину, обрачунава се на следећи начин:

- за дужничке хартије од вредности – дисконтовањем токова готовине, при чему се у обрачуну као дисконтна стопа користи преовлађујућа тржишна каматна стопа за те хартије од вредности, односно за дужничке хартије од вредности, које имају исти или приближан рок доспећа и исти кредитни рејтинг; и
- за акције – поштеном вредношћу се сматра нижа цена од: књиговодствене вредности акције и последње познате цене акције.

Јединице отворених инвестиционих фондова почетно се обрачунавају на дан куповине тих јединица по цени куповине која не укључује трошкове куповине ових јединица. Фер вредности ових инвестиционих јединица накнадно се обрачунава као њихова последња позната вредност коју је објавили Друштво које управља отвореним инвестиционим фондом.

3.4. Депозити код банака

Депозити код банака представљају орочена средства код банака са седиштем у Републици Србији, при чему се одвојено исказују краткорочни и дугорочни депозити, као и депозити у динарима и валути.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.4. Депозити код банака (Наставак)

Поштена вредност новчаних депозита код банака обрачунава се у складу са стањем на њиховом рачуну, укључујући обрачунату а недоследну камату.

Депозити се иницијално исказују у висини депонованих новчаних средстава, а накнадно се вреднују по амортизованој вредности, која се у билансу успеха признаје као приход од камате по основу депонованих средстава.

3.5. Готовина

Готовина и готовински еквиваленти се изражавају у номиналној вредности у динарима. Износи готовине на рачунима који гласе на страна средства плаћања, исказују се у динарима, према средњем курсу Народне банке Србије који је важио на дан билансирања.

3.6. Потраживања од Друштва за управљање Фондом

Потраживања од Друштва за управљање Фондом обухватају потраживања за трансакционе трошкове куповине, продаје и преноса хартија од вредности које чине имовину Фонда, а односе се на провизију брокера и кастоди банке.

3.7. Обавезе према Друштву за управљање Фондом

Обавезе према Друштву за управљање Фондом обухватају обавезе за накнаду при уплати пензијских доприноса и накнаду за управљање. Обавезе за накнаду при уплати пензијских доприноса евидентирају се код сваке уплате, а за накнаду за управљање свакодневно.

3.8. Друге обавезе из пословања

Друге обавезе из пословања представљају обавезе по основу куповине и продаје хартија од вредности и то: обавезе за нето цену хартија од вредности, провизију брокера, берзе, централног регистра, кастоди банке и друге обавезе. Обавезе се евидентирају са датумом трговања.

3.19. Обавезе по основу чланства

Обавезе по основу чланства обухватају обавезе проистекле из односа са члановима Фонда и представљају обавезе за исплату акумулираних средстава.

3.10. Вредност имовине Фонда

Вредност имовине Фонда чини збир вредности хартија од вредности из портфолија Фонда, инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова у које је уложена имовина Фонда, непокретности у власништву Фонда, депозита новчаних средстава Фонда код банака, новчаних средстава Фонда на рачуну код кастоди банке и потраживања Фонда – обрачунатих према поштеној (фер) вредности, која се одређује у складу са Одлуком о процени и обрачунавању тржишне и нето вредности имовине добровољног пензијског фонда.

Обрачун вредности имовине Фонда се врши сваког дана. Дан вредновања имовине Фонда (t) јесте дан који претходи дану обрачуна вредности нето имовине Фонда (t+1). Нето вредност имовине Фонда једнака је разлици вредности имовине Фонда и обавеза Фонда на исти дан, односно производу броја инвестиционих јединица чланова Фонда и вредности инвестиционе јединице.

Вредност имовине Фонда која је исказана у страниј валути прерачунава се у динарску противвредност, по средњем курсу Народне банке Србије на дан обрачуна.

3.11. Инвестициона јединица

Инвестициона јединица је сразмерни обрачунски удео у укупној нето имовини добровољног пензијског фонда. Јединствена почетна вредност инвестиционе јединице за све фондове утврђена је у износу од 1.000,00 динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА

Полазни основ за концепирање инвестиционе политике добровољног пензијског фонда “Дунав” је Одлука Народне банке Србије о ближим условима и максималним висинама улагања имовине добровољног пензијског фонда, као и начину улагања те имовине у иностранству.

Осим тога, строго се води рачуна и о политици управљања ризицима на коју ћемо се посебно осврнути анализирајући сваки од ризика са којима је Фонд потенцијално суочен.

Друштво је мерење и управљање ризицима Фонда уредило са неколико процедура:

- процедура за управљање тржишним ризиком;
- процедура за управљање кредитним ризиком; и
- процедура за праћење ликвидности трговања акцијама листираним на Београдској берзи.

Израчунавање тржишног ризика укупног портфолија, као и појединих класа активе у оквиру портфолија се врши путем VaR (*Value at Risk* – вредност имовине под ризиком) показатеља. Квантитативна ризичност фонда, мерена VaR-ом, израчунава се као вероватноћа губитка који у одређеном временском периоду и са дефинисаним нивоом поверења неће бити премашен.

Узимајући у обзир инвестиционе циљеве и временски хоризонт улагања, континуирано управљање тржишним ризиком има за циљ смањивање ризика целокупног портфолија. VaR се израчунава свакодневно, уз примену интервала поверења од 99%. У складу са таргетираном структуром портфолија Фонда, вредност VaR-а се дефинише на максималном дневном нивоу од 2% укупне вредности имовине.

Друштво прати ниво кредитног ризика за све дужничке хартије од вредности чији су емитенти правна домаћа и страна лица. Израчунавање и управљање кредитним ризиком врши се у складу са интерном процедуром за управљање кредитним ризиком.

Друштво прати ниво ризика ликвидности за целокупан портфолио. У циљу правовременог измирења обавеза, као и адекватног вредновања имовине Фонда, Друштво дефинише да у структури имовине Фонда мора бити најмање 20% инструмената који се могу ликвидирати у року од 30 дана, по ценама које су блиске тренутним тржишним условима.

Ризик ликвидности – представља ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат услед немогућности испуњавања доспелих обавеза пословања.

Под ризиком ликвидности подразумевају се и потешкоће прикупљања средстава, као и немогућност брзе реализације имовине (финансијске и нефинансијске) у вредности која је приближна њиховој поштеној вредности. Поштена вредност се обрачунава у складу са параметрима утврђеним од стране Народне банке Србије.

У циљу избегавања и најмање могућности угрожавања ликвидности Фонда, Друштво је у обавези да се стара да на новчаним рачунима Фонда, који се воде код кастоди банке, слободна средства буду у складу са инвестиционом политиком, а да обезбеде неометано измирење доспелих обавеза.

Управљање портфолијом акција листираних на Београдској берзи регулисано је посебном процедуром. Основни циљ ове процедуре је дефинисање строгих критеријума ликвидности које компаније морају испуњавати да би биле у инвестиционом фокусу Фонда, као и могућност да Фонд у случају потребе може без проблема редуковати или у потпуности ликвидирати неку трговачку позицију.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Ризик ликвидности (Наставак)

У ниже наведеним табелама приказана је анализа ризика ликвидности средстава и обавезе Фонда груписана по позицијама у складу са роковима доспећа, заснована на дисконтованим новчаним токовима:

31. децембар 2023. године

У хиљ. дин.

	До 3 мес.	Од 3 мес. до 1 год.	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Имовина					
Готовина	5.305.767	-	-	-	5.305.767
Потраживања од друштва за управљање фондом	28	-	-	-	28
Друга потраживања	213.119	-	-	-	213.119
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	921.685	-	4.479.802	7.468.811	12.870.298
Отворени инвестициони фонд	155.329	-	-	-	155.329
Акције	3.832.365	-	-	-	3.832.365
Депозити код банака	-	-	-	-	-
Укупно имовина	10.428.293	-	4.479.802	7.468.811	22.376.906
Обавезе и нето имовина					
Обавезе према друштву за управљање фондом	27.556	-	-	-	27.556
Друге обавезе	12	-	-	-	12
Нето имовина - чланови са 53 године	7.483.729	905.705	4.779.969	9.179.935	22.349.338
Укупно обавезе и нето имовина	7.511.297	905.705	4.779.969	9.179.935	22.376.906
Нето рочна неусклађеност - 31. децембар 2023. године	2.916.996	(905.705)	(300.167)	(1.711.124)	-

31. децембар 2022. године

У хиљадама динара

	До 3 месеца	Од 3 мес. до 1 год.	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Имовина					
Готовина	556.706	-	-	-	556.706
Потраживања од друштва за управљање фондом	52	-	-	-	52
Друга потраживања	2.954	-	-	-	2.954
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	-	713.357	12.179.984	2.687.645	15.580.986
Отворени инвестициони фонд	2	-	-	-	2
Акције	3.364.378	-	-	-	3.364.378
Депозити код банака	250.000	-	-	-	250.000
Укупно имовина	4.174.092	713.357	12.179.984	2.687.645	19.755.078
Обавезе и нето имовина					
Обавезе према друштву за управљање фондом	24.471	-	-	-	24.471
Друге обавезе	1.471	-	-	-	1.471
Нето имовина - чланови са 53 године	6.211.352	831.978	4.106.438	8.579.368	19.729.136
Укупно обавезе и нето имовина	6.237.294	831.978	4.106.438	8.579.368	19.755.078
Нето рочна неусклађеност - 31. децембар 2022. године	(2.063.202)	(118.621)	8.470.553	(6.288.730)	-

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Ризик ликвидности (Наставак)

Просечна рочност имовине с преосталим роком доспећа до три месеца је приказана као што следи:

	У хиљадама динара	
	Износ на дан 31. децембра 2023.	Просечна рочност (у данима)
Имовина:		
Готовина	5.305.767	По виђењу
Потраживања од друштва за управљање фондом	28	до 30 дана
Друга потраживања	213.119	до 30 дана
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	-	до 30 дана
Отворени инвестициони фонд	155.329	до 30 дана
Акције	3.832.365	до 30 дана
Депозити код банака	-	до 30 дана
Укупно	9.506.608	
	У хиљадама динара	
	Износ на дан 31. децембра 2022.	Просечна рочност (у данима)
Имовина:		
Готовина	556.706	По виђењу
Потраживања од друштва за управљање фондом	52	до 30 дана
Друга потраживања	2.954	до 30 дана
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	-	до 30 дана
Отворени инвестициони фонд	2	до 30 дана
Акције	3.364.378	до 30 дана
Депозити код банака	250.000	до 30 дана
Укупно	4.174.092	

Тржишни ризик

Представља вероватноћу настанка негативних ефеката на вредност имовине фонда због промена на финансијском тржишту и обухвата следеће ризике: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, и валутни ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Ризик од промене каматних стопа – Фонд може бити изложен ризику од промене каматних стопа у случају да је принос финансијских инструмената у портфолију везан за променљиву каматну стопу. Фонд је изложен и ризику због промене референтних каматних стопа на тржишту, а последица таквих околности је могућност да се средства у будућности инвестирају уз ниже стопе приноса. Због осетљивости дела имовине Фонда на промену каматне стопе, прате се макро и микро показатељи (кретање инфлације, референтне каматне стопе, кредитни рејтинг земље, активности на међубанкарском девизном тржишту, анализа привредних сектора, остварени резултати и планови пословања индивидуалних емитената, итд). Након детаљне анализе, дефинише се и рочна структура инструмената које ће Фонд држати у портфолију.

Структура укупног портфолија Фонда према изложености каматном ризику може се представити као што следи:

Имовина	У хиљадама динара			
	Променљива каматна стопа	Фиксна каматна стопа	Некаматносна актива	Укупно
Готовина	5.305.767	-	-	5.305.767
Потраживања од друштва за управљање фондом	-	-	28	28
Друга потраживања	-	-	213.119	213.119
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	12.870.298	-	-	12.870.298
Отворени инвестициони фонд	-	-	155.329	155.329
Акције	-	-	3.832.365	3.832.365
Депозити код банака	-	-	-	-
Укупно – 31. децембар 2023. године	18.176.065	-	4.200.841	22.376.906

Имовина	У хиљадама динара			
	Променљива каматна стопа	Фиксна каматна стопа	Некаматносна актива	Укупно
Готовина	556.706	-	-	556.706
Потраживања од друштва за управљање фондом	-	-	52	52
Друга потраживања	-	-	2.954	2.954
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	15.580.986	-	-	15.580.986
Отворени инвестициони фонд	-	-	2	2
Акције	-	-	3.364.378	3.364.378
Депозити код банака	-	250.000	-	250.000
Укупно – 31. децембар 2022. године	16.137.692	250.000	3.367.386	19.755.078

Стресс тест	Повећање к.с. 1%	Смађење к.с.1%
Готовина	20.996	(20.996)
Обвезнице	128.683	(128.683)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Ризик промене цена хартија од вредности - ризик се огледа у могућности промене цена финансијских инструмената који се налазе у портфолију Фонда. Диверсификацијом, односно улагањем имовине у различите инструменте, утиче се на оптимизацију приноса портфолија и смањивање ризика од промене цена појединих хартија од вредности.

У следећој табели приказана је изложеност по врстама позиција у портфељу:

На дан 31. децембар 2023. године	Износ у хиљадама динара	%
Хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака	12.870.298	76,35%
Отворени инвестициони фондови	155.329	0,92%
Акције	3.832.365	22,73%
Имовина изложена ризику промене цене ХоВ	16.857.992	100,00%

На дан 31. децембар 2022. године	Износ у хиљадама динара	%
Хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака	15.580.986	82,25
Отворени инвестициони фондови	2	0
Акције	3.364.378	17,75
Имовина изложена ризику промене цене ХоВ	18.945.366	100,00

У наредној табели је приказана просечна тржишна вредност акција из портфолија Фонда и распон колебања њихових цена у периоду 1. јануар - 31. децембар 2023. и 2022. године:

У хиљадама динара	Цена по једној ХОВ у динарима			
	Укупна тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.	Просечна	Минимална	Максимална
Акције				
Аеродром Никола Тесла а.д. Београд	1.617.560	1.871,78	1.557,00	2.099,09
НИС а.д. Нови Сад	2.114.012	754,71	674,40	856,61
Металац а.д. Нови Сад	100.793	1.547,02	1.450,44	1.590,00
Укупно	3.832.365			

У хиљадама динара	Цена по једној ХОВ у динарима			
	Укупна тржишна вредност на дан 31. децембра 2022.	Просечна	Минимална	Максимална
Акције				
Аеродром Никола Тесла а.д. Београд	1.437.559	1.410,88	1.119,11	1.599,69
НИС а.д. Нови Сад	1.926.819	603,14	490,32	678,46
Укупно	3.364.378			

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Валутни ризици – Фонд може да инвестира средства у финансијске инструменте који су деноминовани у иностраној валути. С обзиром на то да се целокупна имовина Фонда исказује у домаћој валути, валутни ризик је присутан и односи се на промену девизног курса током периода, у ком се у портфолију налазе хартије емитоване у иностраној валути.

У складу са тим, постоји низ мера које се примењују како би се овај ризик смањило (праћење историјског кретања девизног курса, праћење активности на међубанкарском девизном тржишту, анализа кретања референтних каматних стопа, примена фундаменталне и техничке анализе). Изложеност Фонда девизном ризику, односно валутном ризику приказана је у наредној табели.

31. децембар 2023. године

	ЕУР	РСД	Укупно
Имовина			
Готовина	2.094.560	3.211.207	5.305.767
Потраживања од друштва за управљање фондом	-	28	28
Друга потраживања	5.529	207.590	213.119
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	1.371.015	11.499.283	12.870.298
Отворени инвестициони фонд	-	155.329	155.329
Акције	-	3.832.365	3.832.365
Депозити код банака	-	-	-
Укупно имовина	3.471.104	18.905.802	22.376.906
Обавезе и нето имовина			
Обавезе према друштву за управљање фондом	-	27.556	27.556
Друге обавезе	-	12	12
Нето имовина	-	22.349.338	22.349.338
Укупно обавезе и нето имовина	-	22.376.906	22.376.906

Нето девизна позиција - 31. децембар 2023. године

	3.471.104	(3.471.104)	-
--	------------------	--------------------	----------

31. децембар 2022. године

	ЕУР	РСД	Укупно
Имовина			
Готовина	951	555.755	556.706
Потраживања од друштва за управљање фондом	-	52	52
Друга потраживања	1	2.953	2.954
ХОВ међународних финансијских институција, држава и централних банака	794.470	14.786.516	15.580.986
Отворени инвестициони фонд	-	2	2
Акције	-	3.364.378	3.364.378
Депозити код банака	-	250.000	250.000
Укупно имовина	795.422	18.959.656	19.755.078
Обавезе и нето имовина			
Обавезе према друштву за управљање фондом	-	24.471	24.471
Друге обавезе	-	1.471	1.471
Нето имовина	-	19.729.136	19.729.136
Укупно обавезе и нето имовина	-	19.755.078	19.755.078

Нето девизна позиција - 31. децембар 2022. године

	795.422	(795.422)	-
	ЕУР	РСД	Укупно Утицај промене курса
Нето девизна позиција на дан 31.12.2023	3.471.104	3.471.104	-
Раст девизног курса +10%	3.818.214	3.818.214	347.110
Пад девизног курса -10%	3.123.994	3.123.994	(347.110)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Кредитни ризик

Имовина Фонда се улаже са циљем повећања укупног приноса у корист чланова Фонда, при чему Друштво увек настоји да се у структури портфолија Фонда налазе хартије од вредности издавалаца са високим кредитним рејтингом, које се разликују према врсти и издаваоцима, као и према другим обележјима које је могуће брзо и ефикасно купити и продати по релативно уједначеној и стабилној цени.

Друштво редовно прати дешавања на финансијским тржиштима на којима се тргује хартијама од вредности из којих се састоји имовина Фонда и врши селекцију издавалаца тих инструмената према степену ризика улагања и очекиваним стопама приноса, према подацима који се прате у временском периоду од најмање три претходне године, на основу пројекција пословања у наредном периоду. У том смислу, Друштво имовину Фонда улаже пре свега у ликвидније и стабилније финансијске инструменте, са умереним стопама приноса, као што су државни инструменти.

Приликом доношења одлуке о инвестирању средстава у одређени инструмент, Друштво прво анализира да ли су испуњени сви квалитативни и квантитативни критеријуми постављени од стране регулаторног тела, Народне банке Србије. Уколико су наведени критеријуми испуњени, као и интерно дефинисане процедуре за управљање кредитним ризиком, доноси се одговарајућа инвестициона одлука.

У периоду пласмана, Друштво анализира и прати све информације и догађаје који се могу сматрати релевантним за посматраног издаваоца и поново процењује подобност његовог финансијског стања и на основу тога предузима одговарајуће кораке.

Максимална могућа изложеност кредитном ризику на дан **31. децембра 2023. године** је приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	Износ	У %
Готовина	5.305.767	23,77%
Потраживања	213.147	0,89%
Обвезнице динарске РС	11.499.283	51,40%
Обвезнице валутне РС	1.371.015	6,12%
Отворени инвестициони фондови	155.329	0,69%
Акције	3.832.365	17,13%
Депозити код банака	-	0,00%
Укупна имовина Фонда	22.376.906	100,00%

Максимална могућа изложеност кредитном ризику на дан **31. децембра 2022. године** је приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	Износ	У %
Готовина	556.706	2,82%
Потраживања	3.006	0,01%
Обвезнице динарске РС	14.786.516	74,85%
Обвезнице валутне РС	794.470	4,02%
Отворени инвестициони фондови	2	0,00%
Акције	3.364.378	17,03%
Депозити код банака	250.000	1,27%
Укупна имовина Фонда	19.755.078	100,00%

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Оперативни ризик

Оперативни ризик представља вероватноћу настанка негативних ефеката на пословни и финансијски положај Друштва, односно Фонда и то због пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом системом и другим системима, као и услед непредвидивих екстерних догађаја.

Спољне оперативне ризике Друштво ће смањити тако што ће, као своје пословне партнере, бирати реномиране домаће и стране банке, брокерско дилерска друштва, финансијске институције и друга предузећа, која су већ позиционирана на тржишту и у свом пословању успешна и професионална.

У циљу смањења унутрашњих оперативних ризика, Друштво је донело процедуре које регулишу све сегменте пословања, као и поступке интерне контроле који одговарају природи, сложености и ризичности послова Друштва. Друштво је обезбедило информациони систем чију основу представља апликативно решење процеса пословања у области пензијских фондова.

Ризик усклађености пословања са прописима

Ризик усклађености пословања са прописима представља вероватноћу настанка негативних ефеката на положај Друштва услед непридржавања прописа, а нарочито прописа којима је уређена висина капитала Друштва за управљање добровољним пензијским фондом, односно спречавање прања новца.

Усаглашеност структуре улагања Фонда са критеријумима утврђеним одлуком Народне банке Србије

Структура портфолија на дан 31. децембра 2023. године приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара		
	Износ	Прописани максимум улагања у %	У%
Готовина	5.305.767	Без ограничења	23,77%
Потраживања	213.147	Без ограничења	0,89%
Отворени инвестициони фонд	155.329	До 5%	0,69%
Акције	3.832.365	До 40%	17,13%
Трезорски записи РС	-	Без ограничења	-
Обвезнице динарске РС	11.499.283	Без ограничења	51,40%
Обвезнице валутне РС	1.371.015	Без ограничења	6,12%
Обвезнице привредних друштава	-	До 50%	-
Депозит	-	До 35%	-
Инвестициона некретнина	-	До 5%	-
Укупна имовина Фонда	22.376.906		100,00%

На дан 31. децембра 2023. године структура улагања Фонда је усклађена са законским одредбама, као и са инвестиционом политиком Фонда дефинисаном у Проспекту.

Фер вредност финансијских средстава и обавеза

Тржишна цена, где постоји активно тржиште, најбољи је доказ фер вредности финансијског инструмента. Међутим, тржишне цене нису доступне за низ финансијских средстава и обавеза које Друштво има. Стога, када тржишна цена финансијских инструмената није доступна, фер вредност средстава и обавеза се процењује користећи садашњу вредност или друге технике вредновања засноване на тренутно преовлађујућим тржишним условима. У Републици Србији не постоји активно тржиште куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Фер вредност финансијских средстава и обавеза (Наставак)

По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања. Руководство Друштва сматра да исказана књиговодствена вредност потраживања, након умањења за исправку вредности по основу обезвређења, као и номинална вредност обавеза из пословања, приближно одражава њихову фер вредност.

Фер вредност је цена која би била добијена за продају имовине, или плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Фер вредност се одређује применом расположивих тржишних података на дан извештавања и модела вредновања које Друштво користи.

Друштво при одређивању фер вредности користи следећу хијерархију, која одражава значај инпута који се користе при вредновању:

- Ниво 1: Котиране тржишне цене (немодификоване) са активног тржишта за идентичан финансијски инструмент;
- Ниво 2: Модели вредновања који се базирају на коришћењу доступних инпута, осим котираних тржишних цена, директно (тј. као цене) или индиректно (тј. изведени из цена). Ова категорија укључује вредновање инструмената уз коришћење следећих инпута: котиране цене са активног тржишта сличних инструмената; котиране цене за исте или сличне инструменте са тржишта која се не сматрају активним; или друге технике вредновања где су сви значајни инпути директно или индиректно доступни на основу тржишних података;
- Ниво 3: Модел вредновања: Модели вредновања који се базирају на коришћењу недоступних података. Ова категорија укључује све финансијске инструменте где модели вредновања користе инпуте који се не базирају на коришћењу доступних података и недоступни подаци имају значајан утицај на вредновање инструмента. Ова категорија укључује инструменте који се вреднују на бази котираних цена сличних инструмената, где су потребна значајна прилагођавања или претпоставке да би се одразила разлика између инструмената.

31. децембар 2023. године	У хиљадама динара			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака	6.184.586	6.685.712	-	12.870.298
Отворени инвестициони фондови		155.329	-	155.329
Акције	3.832.365	-	-	3.832.365
	10.016.951	6.841.041	-	16.857.992
31. децембар 2022. године	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака	11.295.783	4.285.203	-	15.580.986
Отворени инвестициони фондови		2	-	2
Акције	3.364.378	-	-	3.364.378
	14.660.161	4.285.205	-	18.945.366

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ФОНДА (Наставак)

Фер вредност финансијских средстава и обавеза (Наставак)

Фер вредност појединих финансијских инструмената исказаних по номиналној вредности одговара њиховој књиговодственој вредности. Ови инструменти обухватају готовину и готовинске еквиваленте, потраживања и орочене депозите код банака.

Фер вредност појединих финансијских обавеза исказаних по номиналној вредности одговара њиховој књиговодственој вредности. Ови обавезе обухватају обавезе према друштву за управљање фондом и друге обавезе из пословања.

5. НЕТО ДОБИЦИ/(ГУБИЦИ) ОД ПРОДАЈЕ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ИНВЕСТИЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА ОТВОРЕНИХ ИНВЕСТИЦИОНИХ ФОНДОВА

Нето добици од продаје хартија од вредности у 2023. години износе 3.920 хиљада динара (2022. година: добици у износу од 14.126 хиљада динара) и њихова структура је следећа:

	У хиљадама динара			
	Добици	Губици	Нето (губици)/ добици 2023.	Нето (губици) добици 2022.
Продаја акција	1.639	(272)	1.367	14.115
Продаја обвезница	16.351	(13.810)	2.541	11
Продаја инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова	12	-	12	-
Укупно	18.002	(14.082)	3.920	14.126

Продајом акција, динарских и девизних обвезница на секундарном тржишту и инвестиционих јединица остварени су нето добици.

6. НЕТО (ГУБИЦИ)/ДОБИЦИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ИНВЕСТИЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА ОТВОРЕНИХ ИНВЕСТИЦИОНИХ ФОНДОВА

Нето добици од усклађивања вредности хартија од вредности у 2023. години износе 1.105.792 хиљаде динара (2022. година: нето губици у износу од 402.334 хиљаде динара) и њихова структура је следећа:

	У хиљадама динара			
	Добици 2023.	Губици 2023.	Нето (губици) добици 2023.	Нето (губици) добици 2022.
Усклађивање акција - РСД	3.762.075	(3.256.197)	505.878	736.588
Усклађивање акција - ЕУР	-	-	-	-
Усклађивање обвезница РС - РСД	1.295.797	(1.025.886)	269.911	(1.162.142)
Усклађивање обвезница РС - ЕУР	736.187	(411.652)	324.535	23.220
Усклађивање обвезница привредних друштава	-	-	-	-
Усклађивање инвестиционих јединица отворених инвестиционих фондова	5.468	-	5.468	-
Укупно	5.799.527	(4.693.735)	1.105.792	(402.334)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

7. ПРИХОДИ ОД КАМАТА

Укупни приходи од камата у 2023. години износе 873.259 хиљада динара (2022. година: 709.989 хиљада динара). Приходи од камата су остварени:

	У хиљадама динара	
	2023.	2022.
Приходи од камата на средства по виђењу - РСД	69.318	9.064
Приходи од камата на средства по виђењу - ЕУР	12.432	5
Приходи од камата на државне обвезнице - РСД	761.921	676.888
Приходи од камата на државне обвезнице - ЕУР	29.555	4.706
Приходи од депозита код банака	33	19.326
Укупно	873.259	709.989

8. ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ

У 2023. години приходи од дивиденди износе 360.977 хиљада динара (2022. година: 101.497 хиљада динара), које чине следећи емитенти:

- НИС а.д. Нови Сад у износу од 360.977 хиљада динара (укупно 2022. година: 101.497 хиљада динара, емитента НИС а.д. Нови Сад).

Приходи од дивиденди се признају у билансу успеха периода када се утврди право Фонда да прими дивиденду.

Просечна дивидендна стопа	2023.	2022.
Аеродром Никола Тесла а.д. Београд	0,00%	0,00%
НИС а.д. Нови Сад	18,99%	5,88%

9. ТРОШКОВИ НАКНАДА ДРУШТВУ ЗА УПРАВЉАЊЕ

Друштво обрачунава накнаде за управљање Фондом у висини од 1,25% годишње вредности од нето имовине Фонда. Накнада се обрачунава свакодневно, а наплаћује месечно. По овом основу Фонд је имао трошак у износу од 264.393 хиљаде динара у 2023. години (2022. година: 242.733 хиљаде динара).

	У хиљадама динара	
	2023.	2022.
Накнада за управљање:		
Накнада за јануар	21.025	21.140
Накнада за фебруар	19.303	19.163
Накнада за март	21.663	20.790
Накнада за април	21.203	20.105
Накнада за мај	22.284	20.723
Накнада за јун	21.766	19.681
Накнада за јул	22.882	20.295
Накнада за август	22.901	20.395
Накнада за септембар	22.300	19.735
Накнада за октобар	23.062	20.147
Накнада за новембар	22.427	19.842
Накнада за децембар	23.577	20.717
Укупно	264.393	242.733

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

10. ТРОШКОВИ У ВЕЗИ СА КУПОВИНОМ, ПРОДАЈОМ И ПРЕНОСОМ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара	
	2023.	2022.
Трошкови у вези са куповином, продајом и преносом хартија од вредности	1.489	2.059
Укупно	1.489	2.059

На основу члана 23. став 4, Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима ("Службени гласник РС", бр. 85/2005 и 31/2011), трошкови који се наплаћују из имовине Фонда, јесу трошкови у вези са куповином, продајом и преносом хартија од вредности у које се улаже имовина Фонда и то трошкови услуга Централног регистра, депоа и клиринга ХОВ, трошкови организатора тржишта и пореске обавезе, као и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина Фонда.

11. ГОТОВИНА

Фонд на дан 31. децембра 2023. године у својим пословним књигама има исказану готовину у укупном износу 5.305.767 хиљада динара (31. децембар 2022. године: 556.706 хиљада динара).

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2021.
Текући динарски рачун	3.211.207	555.755
Девизни рачун за трговање обвезницама - ЕУР	2.094.560	951
Стање на дан	5.305.767	556.706

12. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања по основу продаје хартија од вредности	198.000	-
Потраживање за камате	15.119	2.954
Стање на дан	213.119	2.954

Потраживање по основу продаје хартија од вредности (обвезнице) у износу од 198.000 хиљада динара, од 28. децембра 2023. године су салдиране 03. јануара 2024. године.

13. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРЖАВА И ЦЕНТРАЛНИХ БАНАКА

Дужничке хартије од вредности међународних финансијских институција, држава и централних банака у износу од 12.870.298 хиљада динара на дан 31. децембра 2023. године (31. децембар 2022. године: 15.580.986 хиљада динара) односе се на:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Динарске обвезнице РС	11.499.283	14.786.516
Девизне обвезнице РС - ЕУР	1.371.015	794.470
Стање на дан	12.870.298	15.580.986

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

13. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРЖАВА И ЦЕНТРАЛНИХ БАНАКА (Наставак)

На дан 31. децембра 2023. године портфолио дужничких хартија од вредности Фонда чиниле су обвезнице РС, деноминване у динарима и у еврима.

Тржишна вредност ових обвезница, посматрано према валути у којој су деноминване, дата је у следећој табели:

<u>Обвезнице РС</u>	У хиљадама динара	
	Номинална вредност у оригиналној валути	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
Деноминване у РСД	11.861.280	11.499.283
Деноминване у ЕУР	15.000	1.371.015
Укупно		12.870.298

Рочна структура обвезница РС приказана је према тренутној рочности обвезнице у годинама, односно према њеној рочности посматрано од дана 31. децембра 2023. године до њеног доспећа, као што следи:

<u>Тренутна рочност РСД обвезница</u>	У хиљадама динара	
	Номинална вредност	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
До 3 месеца	896.620	921.685
1 - 5 год.	4.361.010	4.479.802
5 - 10 год.	6.603.650	6.097.796
;Укупно	11.861.280	11.499.283

<u>Тренутна рочност ЕУР обвезница</u>	У хиљадама динара	
	Номинална вредност у оригиналној валути	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
5 - 10 година	15.000	1.371.015
Укупно	15.000	1.371.015

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

13. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРЖАВА И ЦЕНТРАЛНИХ БАНАКА (Наставак)

	31.12.2023.	31.12.2022.
Динарске купонске обвезнице РС	11.499.283	14.786.516
Девизне купонске обвезнице РС – ЕУР	1.371.015	794.470
Стање на дан	12.870.298	15.580.986

За дужничке хартије од вредности које издају Република Србија или Народна банка Србије, фер вредношћу тих хартија сматра се њихова просечна дневна цена на организованом тржишту у Републици Србији пондерисана обимом трговине на дан обрачуна.

Током 2023. године Фонд је инвестирао средства у динарске и евро купонске обвезнице Републике Србије, чија тржишна вредност на дан 31.12.2023. године износи 12.870.298 хиљада, тако да су се у Фонду крајем 2023. године налазиле само купонске обвезнице Републике Србије.

Преглед дужничких хартија од вредности према врсти каматне стопе приказан је у следећој табели:

Врста каматне стопе - РСД	У хиљадама динара	
	Номинална вредност	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
Фиксна	11.861.280	11.499.283
Укупно	11.861.280	11.499.283
Врста каматне стопе - ЕУР	У хиљадама динара	
	Номинална вредност	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
Фиксна	15.000	1.371.015
Укупно	15.000	1.371.015
Ефективна каматна стопа - РСД	У хиљадама динара	
	Номинална вредност	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
< 5 % р.а.	-	-
>5 % р.а.	11.861.280	11.499.283
Укупно	11.861.280	11.499.283

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

13. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРЖАВА И ЦЕНТРАЛНИХ БАНАКА (Наставак)

	У хиљадама динара	
	Номинална вредност у оригиналној валути	Тржишна вредност на дан 31. децембра 2023.
Ефективна каматна стопа - ЕУР		
< 5 % р.а.	2.000	229.714
>5 % р.а.	13.000	1.141.301
Укупно	15.000	1.371.015

Кредитни рејтинг Републике Србије у моменту улагања и на дан 31. децембра 2023. године био је следећи:

	Standard and Poor's	Fitch Ratings	Moody's Investors Service
Рејтинг	ББ+ / стабилни Изгледи	ББ+ /стабилни изгледи	Ба2 / стабилни изгледи
Датум	06.10.2023.	11.08.2023.	08.09.2023.
Активност	потврђен рејтинг	потврђен рејтинг	потврђен рејтинг

Обвезнице Републике Србије имају најзначајније учешће у нето вредности имовине Фонда на дан 31. децембра 2023. године и то 57,51% (31. децембар 2022. године: 78,87%).

14. ОТВОРЕНИ ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Инвестиционе јединице КомБанк новчани фонд отвореног инвестиционог фонда	155.329	2
Стање на дан	155.329	2

Приноси отвореног инвестиционог фонда КомБанк новчани фонд:

- Годишња стопа приноса фонда за период 31. децембар 2022. године - 31. децембар 2023. године износи 4,73%.
- Стопа приноса фонда од почетка пословања (5. јул 2013. године - 31. децембар 2023. године) износи 4,22%.
- Стопа приноса фонда за период од пет година (31. децембар 2018. године - 31. децембар 2023. године) износи 2,54%.

15. АКЦИЈЕ

Акције у портфолију Фонда вредноване су на основу тржишне вредности на Београдској берзи и на дан 31. децембра 2023. године износе 3.832.365 хиљада динара (31. децембар 2022. године: 3.364.378 хиљада динара).

Структура власничких хартија од вредности приказана је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Акције домаћих правних лица	3.832.365	3.364.378
Стање на дан	3.832.365	3.364.378

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

15. АКЦИЈЕ (Наставак)

Акције домаћих правних лица	Број акција	Вредност по акцији на дан 31. децембар 2023.	Укупно
			у хиљадама динара 31. децембар 2023.
Емитент:			
Аеродром Никола Тесла а.д. Београд	935.006	1.730,00	1.617.560
НИС а.д. Нови Сад	2.603.334	812,04	2.114.012
Металац а.д. Нови Сад	63.392	1.590,00	100.793
Стање на дан			3.832.365

16. ДЕПОЗИТИ КОД БАНАКА

Фонд нема депозите код банака на дан 31. децембар 2023. године. У 2022. години 250.000 хиљада динара.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Депозити код банака	-	250.000
Стање на дан	-	250.000

17. ОБАВЕЗЕ

17 (а) ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУШТВУ ЗА УПРАВЉАЊЕ ФОНДОМ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе за накнаду Друштву за управљање	23.577	20.717
Обавезе за улазне накнаде	3.978	3.754
Стање на дан	27.556	24.471

Обавезе према Друштву за управљање Фондом односе се на накнаду Друштву за управљање и обавезе за улазну накнаду за месец децембар 2023. године. Накнада је плаћена 03. јануара 2024. године.

17 (б) ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по основу трговања хартијама од вредности	12	1.471
Стање на дан	12	1.471

Обавезе по основу трговања хартијама од вредности, трошкови продаје обвезница од 28. децембра 2023. године су салдиране 03. јануара 2024. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2023. године

18. АНАЛИЗА УСПЕШНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ФОНДА И УПРАВЉАЊЕ ФОНДОМ

Нето имовина Фонда је на почетку извештајног периода износила 19.729.136 хиљада динара, а на дан 31. децембра 2023. године износи 22.349.338 хиљада динара, што представља повећање у износу од 2.620.202 хиљаде динара.

Број инвестиционих јединица на дан 31. децембра 2023. године је износио 7.175.447,46028, а 31. децембра 2022. године 6.996.164,82573, што представља повећање од 179.282,63455 инвестиционих јединица.

У периоду од 1. јануара 2023. године до 31. децембра 2023. године највећа вредност инвестиционе јединице је била 3.114.69602 динара, што је вредност достигнута на дан 31. децембра 2023. године, а најмања 2.816.13582 динара, што је била вредност дана 09. јануара 2023. године (2022. година: највећа 2.915,59781 динара, а најмања 2.695,79461 динара).

Вредност инвестиционе јединице на дан билансирања је била 3.114,69602 динара, (31. децембар 2022. године: 2.819,99300 динара).

Годишња стопа приноса Фонда за последњих 12 месеци (1. јануар 2023. године - 31. децембар 2023. године) износи 10,45% (2022. година: 0,91%)

Просечна годишња стопа приноса од почетка пословања (2. април 2007. године - 31. децембар 2023. године) износи 7,02%.

Просечна годишња стопа приноса за последњих пет година (1. јануар 2019. године - 31. децембар 2023. године) износи 4,25%.

Успешност инвестирања и управљања Фондом

Принос од оснивања до 31. децембра 2023. године	7,02%
Годишњи принос за период 1. јануар 2023. године - 31. децембар 2023. године	10,45%
Укупан раст вредности инвестиционе јединице до 31. децембра 2023. године	214,47%

Посматрано у односу на претходни дан проценат промене вредности инвестиционе јединице за период 1. јануар 2023. године - 31. децембар 2023. године је како следи:

▪ Просечан	0,027%
▪ Максималан	1,774%
▪ Минималан	-1,111%

Законски заступник
Друштва за управљање Фондом

